

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОРТФЕЛЮ СТРАТЕГІЙ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ

ГАПОНЮК Руслан

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

<https://orcid.org/0009-0004-4478-8482>

e-mail: rusingap21@icloud.com

Розглянуто Стратегію розвитку агропромислового комплексу, що була офіційно оприлюднена Міністерством аграрної політики та продовольства України у 2023 році. Проаналізовано основні інвестиційні портфелі розвитку АПК України, які націлені на збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції та продукції її переробки. Встановлено, що основними інвестиційними напрямками є інвестиції в техніку та ресурси для виробництва аграрної продукції, інвестиції у збільшення самого аграрного виробництва, інвестування у глибоку переробку, логістику та зелену енергетику. Запропонований у стратегії інвестиційний портфель передбачає інвестиції у розмірі 56,61 млрд. дол. на розвиток зазначених стратегічних сегментів економіки. Крім цього, додатково було проаналізовано окремі стратегічні цілі та завдання Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року та встановлено зв'язок цих стратегій. Автор звернув увагу на виконання таких стратегічних цілей як «Забезпечення стійкості сільськогосподарського сектору, підтримка справедливого доходу виробників та підвищення їх конкурентоспроможності» та «Модернізація аграрного сектору: розвиток переробки, інновації, цифровізація та обмін знаннями» Стратегії-2030.

Ключові слова: стратегія, інвестиції, інвестиційний портфель, агробізнес, готова продукція, глибока переробка, техніка та ресурси.

<https://doi.org/10.31891/mdes/2025-16-6>

Стаття надійшла до редакції / Received 04.04.2025

Прийнята до друку / Accepted 02.05.2025

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ І ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Інвестиційний клімат в Україні значною мірою залежить від державної політики та інших макроекономічних показників. Потенційний інвестор завжди розраховує ризики ведення бізнесу, очікувану окупність та перспективність капіталовкладень. Досить суттєвим чинником прийняття рішення щодо інвестування в Україні на першу чергу виходить війна. Необґрунтована агресія росії та ведення війни проти українського народу докорінно змінило ставлення інвесторів до нашої країни оскільки ризики є надмірними та змушують суттєво переглядати концепції розвитку бізнесів. Це стосується і розвитку агробізнесу. Проте, сьогодні стає очевидним, що після завершення війни економіка потребуватиме нових інвестиційних потоків для свого відродження. Враховуючи це багато експертів, аналітиків та державних установ розробляють відповідні стратегії відродження та розвитку головних профілів бізнесу, зокрема агропромислового комплексу, який за останні десятиліття став флагманом економіки України.

Враховуючи зазначене виникає необхідність провести ідентифікацію інвестиційного портфелю двох стратегій розвитку агропромислового комплексу України, які сьогодні офіційно оприлюднені та затверджені відповідними директивами. Зокрема це стосується Стратегії розвитку агропромислового комплексу та Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року. Проведений аналіз дозволить встановити основні напрями інвестування в український агробізнес, які підтримуватиме держава, що стане позитивним маркером для потенційних інвесторів.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Наукові праці з інвестування та інвестиційного управління беруть своє коріння ще з часів неокласичної школи та праць Пола Семюельсона та Франка Модільяні, мають своє відображення в кейнсіанстві (Джеймс Тобін), політиці монітаризму (Вільям Шарп) та інших течіях. Сучасного розвитку теорії інвестування надали такі вчені як Артур Шпитгоф, Михайло Туган-Барановський, Джон Мейнард Кейнс, Уолт Ростоу та інші. Вітчизняну науку у сфері інвестування доповнили Володимир Гречко, Олексій Джусов, Ігор Шумейко, Ігор Сазонець, Сергій Онікієнко, Микола Круглов, Тетяна Майорова та інші. Разом з цим, питаннями інвестування в сільське господарство та агробізнес опікуються Олександр Петриченко, Микола Кисельов, Ірина Козлова, Юрій Заяць, Олена Іванова, Тетяна Мацибора [1] та інші науковці, які розробляють стратегії та підходи до ефективного

інвестування в агробізнес та сприяють пошуку шляхів щодо підвищення інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств. Враховуючи синергію інвестування та державної політики варто згадати вітчизняних науковців, які займаються питаннями розвитку аграрного сектору, управлінням сільського господарства та АПК в цілому, надають рекомендації щодо інвестиційної привабливості аграрного ринку та продуктів її переробки. До них відносяться Юрій Лупенко, Сергій Дем'яненко, Олег Нів'євський [8], Сергій Кваша [8], Анатолій Діброва [8] та інші науковці, що працюють над головними проблемами та перспективами аграрного сектору України на наступні десятиліття, пропонують сценарії поліпшення політичних та економічних механізмів розвитку агропромислового комплексу та відповідних ринків. Разом з цим, ідентифікація інвестиційного портфелю Стратегії розвитку агропромислового комплексу України здебільшого наведено в аналітичних інтернет джерелах, а вітчизняні науковці підійшли до цього аналізу більш стримано.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою цієї статті є аналіз інвестиційного портфелю Стратегії розвитку агропромислового комплексу та імплементації її складових до Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року, яка направлена на розвиток агробізнесу та має забезпечити підготовку агропромислового комплексу до вступу в ЄС.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Інвестиційний клімат в Україні протягом останніх 15 років можна характеризувати не одноманітністю капіталовкладень у основні види діяльності та виокремити окремі періоди, які стали визначальними для розвитку вітчизняного інвестиційного менеджменту. Так, до 2013 року сукупні капітальні інвестиції в розбудову економіки збільшувались не значними темпами та були сповільнені подіями 2013-2014 років, коли на території України росія анексувала Крим та частину Донецької та Луганської областей. Проте вже в наступну п'ятирічку були продемонстровані значні інвестиційні вливання в економіку та досягнуто найвищого інвестиційного рівня за часів незалежності України на позначці 673,9 млрд. грн (у 2021 році). Найбільше було інвестовано у промисловість (242,3 млрд. грн.), державне управління, оборону, обов'язкове соціальне страхування (73,9 млрд. грн.), сільське, лісове та рибне господарство (майже 70,0 млрд. грн.), оптову та роздрібну торгівлю (58,8 млрд. грн.), будівництво (55,7 млрд. грн.) та транспорт, складське господарство, поштову та кур'єрську діяльність (біля 44 млрд. грн.). Інші галузі економічної діяльності сумарно отримали біля 128,6 млрд. грн. капітальних інвестицій (рис.1).

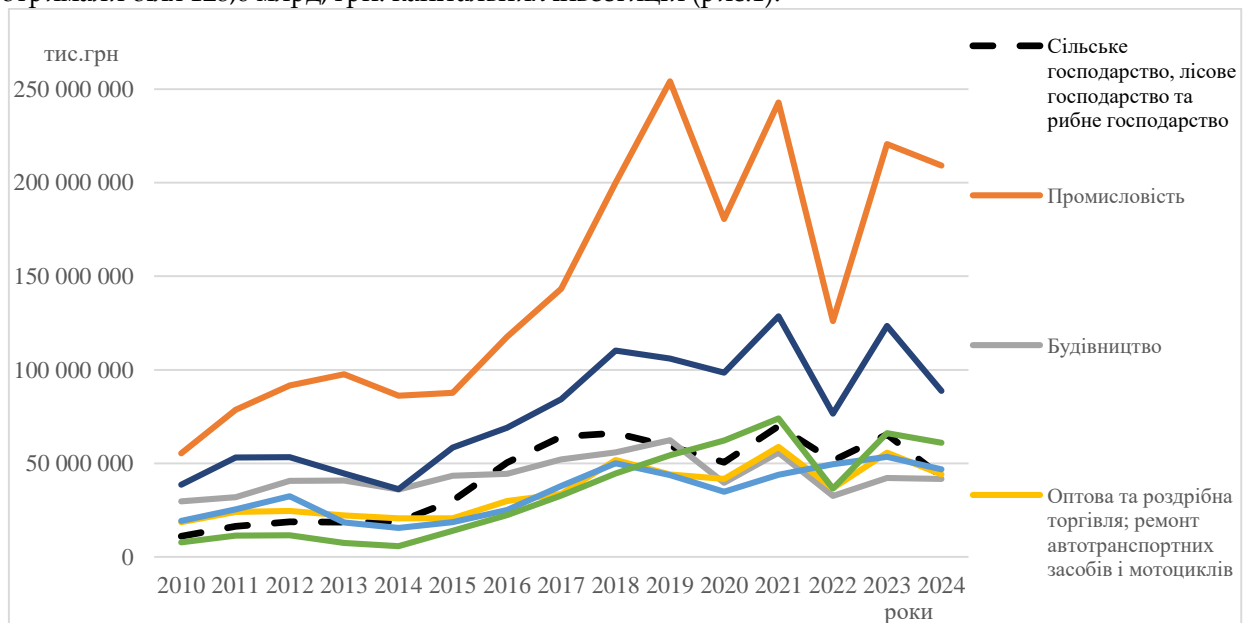

Рис.1. Динаміка капітальних інвестицій в Україні за основними видами економічної діяльності в 2010-2024 рр, тис.грн. [2]

У 2022 році капітальні інвестиції становили лише біля 60 % від довоєнного рівня. На початку 2023 року відбулось інвестиційне пожвавлення, що було зумовлене позитивними зрушеннями ЗСУ на фронті. Проте вже в кінці 2023 та 2024 в році зокрема стало очевидним, що інвестори переглянули

свої кредитні лінії та очікують урегулювання воєнних дій та закінчення війни. Аналогічні інвестиційні тенденції спостерігались і у сільському господарстві, частка інвестицій яких в структурі капітальних інвестицій Україні за останні 10 років коливалась в межах 9,5 -14,3%. Проте у 2024 році ця частка становила «рекордні» 8,0%, що є найнижчим показником формування сукупних інвестицій від сільського господарства в економіку України починаючи з 2013 року [2]. Тому для підвищення інвестиційної привабливості агробізнесу в майбутньому та створення інвестиційних маркерів з урахуванням євроінтеграційних напрямів розвитку сільського господарства та агропромислового комплексу в цілому, державні інституції розробили та зафіксували ряд важливих стратегій розвитку.

Так, якщо проаналізувати офіційні джерела можна віднайти інформацію, що у липні 2023 році на сайті Міністерства аграрної політики та продовольства України була опублікована Стратегія розвитку агропромислового комплексу (далі – Стратегія) [3], яка націлена на розвиток АПК України за рахунок впровадження значних структурних зрушень, будівництва нових заводів та комплексів, які обслуговуватимуть сільськогосподарське виробництво, підвищать ефективність реалізації продукції та продуктів її переробки на світовому рівні. Так, Стратегія побудована на глобальних трендах, які сьогодні є ключовими при прогнозуванні розвитку економік. В ній враховано:

- зростання попиту на продукти харчування, оскільки очікується ріст населення до 10 млрд. людей до 2050 року та споживання у бік більш дорогих продуктів;
- вирішення проблем продовольчої безпеки світового масштабу – біля 350 млн людей у світі відчувають дефіцит продовольства, який викликаний політичними кризами, порушеннями логістики та кліматичні зміни;
- автоматизацію та цифровізацію процесів, які вплинуть на скорочення кількості робочих місць в агробізнесі (проте відбудеться зростання технологічної складової та продуктивності праці);
- зміну клімату, яка негативно вплине на земельні ресурси, відбудеться скорочення сільськогосподарських угідь через несприятливі кліматичні зміни.

При цьому змодельовано різні сценарії розвитку та розраховано, що Україна спроможна бути постачальником продуктів харчування для понад 600 млн. людей у всьому світі. Тому запропонований у Стратегії інвестиційний портфель передбачає інвестиції у розмірі 56,61 млрд.дол. на розвиток наступних стратегічних сегментів економіки:

1. Техніка та ресурси – 7,56 млрд.дол.: засоби захисту рослин – 2,5 млрд.дол., азотні та комплексні добрива – 3,5 млрд.дол., сільськогосподарська техніка – 0,72 млрд.дол., насіння – 0,84 млрд.дол.
2. Готова продукція – 12,8 млрд.дол.: фрукти, овочі та продукти переробки – 8,0 млрд.дол., молоко та молочна продукція – 3,2 млрд.дол., яйця та яєчна продукція – 0,3 млрд.дол., м'ясна продукція – 1,3 млрд.дол.
3. Глибока переробка – 1,55 млрд.дол.: олії та спеціальні жири – 0,65 млрд.дол., білки рослинного походження – 0,5 млрд.дол., крохмаль та глютен – 0,4 млрд.дол.
4. Зелена енергія та логістика – 34,7 млрд.дол.: біометан – 20,0 млрд.дол., іригаційні системи – 8,0 млрд.дол., елеватори – 3,8 млрд.дол., зелена аграрна логістика – 2,9 млрд.дол.

Деталізуючи інвестиційні портфелі розробленої Стратегії можна відмітити, що за різними напрямками очікується досить суттєвий приріст продукції та обсягів реалізації. При цьому враховано, що в результаті впровадження намічених заходів отримана продукція зможе покрити власні потреби агробізнесу з урахуванням росту приросту споживання, частково замінити імпорт та експортуватись до країн ЄС та Азії. Так, в результаті інвестування 7,56 млрд.дол. в будівництво та модернізацію заводів з виробництва насіння, засобів захисту рослин, добрив (азотних та комплексних) та сільськогосподарської техніки в Україні запрацюють 47 інноваційних виробничих об'єктів (табл. 1).

При цьому планується, що після запуску заводів, через 10 років, їх сумарна виробнича потужність зросте у 3,74 рази з 5 млрд.дол. в рік до 18,7 млрд.дол. Крім того враховано, що за рахунок додаткового інвестування у виробництво сільськогосподарської продукції очікується зростання витрат з розрахунку на 1 га посіву і, як наслідок, середні витрати на посівний матеріал зростуть на 35%, засоби захисту рослин на 30%, азотні та комплексні добрива на 40%, а потужність наявної техніки до 0,88 кінських сил на гектар зросте до 100%. Доцільно відзначити, що інвестиційний портфель, який спрямований на виробництво та переробку продукції рослинництва здебільшого направлений на овочівництво та садівництво, а також виробництво білків, спеціальних жирів, лецитину, крохмалю та глютену (табл. 2).

Таблиця 1

Інвестиційний портфель Стратегії за напрямом «Техніка та ресурси»: планові інвестиції та очікувані результати [3]

Напрямок	Інвестиції, млрд.дол.	Будівництво/ модернізація	Нове виробництво, млрд. дол.			Виробництво в рік, млрд. дол.	
			заміщення імпорту	експортний потенціал	ріст споживання	поточне	через 10 років
Насіння	0,84	будівництво 12 насінневих заводів	0,4	0,6	0,5	2,7	4,2
Засоби захисту рослин	2,5	будівництво 12 заводів	1,1	1,0	1,1	0,1	3,3
Азотні добрива	1,2	будівництво 2, оновлення 5 заводів	0,5	1,3	0,9	1,9	4,6
Комплексні добрива	2,3	будівництво 8 комплексів	1,0	0,8	0,2	0,1	2,1
Сільсько-господарська техніка	0,72	будівництво 8 заводів	1,2	0,9	2,2	0,2	4,5
РАЗОМ	7,56	42 / 5	4,2	4,6	4,9	5,0	18,7

Таблиця 2

Інвестиційний портфель Стратегії за напрямом «Рослинництво- продукція та продукти переробки»: планові інвестиції та очікувані результати [3]

Напрямок	Інвестиції, млрд.дол.	Будівництво/ модернізація	Нове виробництво, млрд. дол.			Виробництво в рік, млрд. дол.	
			заміщення імпорту	експортний потенціал	ріст споживання	поточне	через 10 років
Рослинні білки	0,5	будівництво 2 заводів	-	0,8	0,05	0,05	0,9
Виробництво спеціальних жирів та лецитину	0,65	будівництво 3 заводів та 20 виробничих ліній	0,053	0,33	0,02	0,05	0,45
Кукурудзяний крохмаль, глютен	0,4	будівництва 6 заводів	-	0,46	0,05	0,05	0,56
Виробництво та переробка овочів й фруктів	8,0	12 тис. га теплиць, 60 тис.га садів, 50 комплексів з переробки	-	9,95	-	2,4	12,3
РАЗОМ	9,55	x	0,053	11,54	0,12	2,55	14,21

Наведені напрями потенційного інвестування зумовлені тим, що потреба у білковому харчуванні швидко зростає, а тваринництво не встигає за стабільним зростанням ринку на очищені білкові препарати у харчовій, фармацевтичній та косметичних галузях. Зростання ринку спеціальних жирів та лецитину зумовлене зростаючим попитом на світовому ринку споживання фасованих і оброблених продуктів, а світовий ринок крохмалю та глютену постійно зростає на 3-5%. Структура інвестиційного пакету у виробництво та переробку овочів та фруктів є не пропорційною, оскільки орієнтується здебільшого на зовнішній ринок. Тому передбачено, що в капітальне будівництво парників та теплиць загальною площею до 12 тис. га може бути інвестовано біля 6,0 млрд.дол., у закладку інтенсивних садів (яблуко, груша, слива, лохина, черешня, горіхи) біля 1,5 млрд.дол., а у будівництво логістичних комплексів з переробки та зберігання – біля 0,5 млрд.дол. Сумарний приріст виробництва через 10 років очікується у 5,6 разів до 14,2 млрд.дол. в рік. Також вагомими капітальні інвестиції можуть бути направлені на розвиток тваринництва та продуктів її переробки (табл. 3).

Головним інвестиційним напрямом тваринництва визначено молочне скотарство, оскільки саме на цю продукцію відчувається значний дефіцит вже сьогодні. Потенціал розширення сировинної бази молочного напрямку передбачається за рахунок збільшення поголів'я на 400 тис. голів та зростання їх продуктивності. Такі капітальні інвестиції забезпечать додаткове споживання зернових культур у вигляді фуражу (біля 1.5 млн.т.).

Таблиця 3

Інвестиційний портфель Стратегії за напрямом «Тваринництво- продукція та продукти переробки»: планові інвестиції та очікувані результати [3]

Напрямок	Інвестиції, млрд.дол.	Будівництво/ модернізація	Нове виробництво, млрд. дол.			Виробництво в рік, млрд. дол.	
			заміщення імпорту	експортний потенціал	ріст споживання	поточне	через 10 років
М'ясна продукція	1,3	будівництво птахо-комплексів, свиноферм, холодильних складів	0,273	4,4	0,9	5,2	10,8
Яйця,	0,3	будівництво птахокомплексів	-	0,411	-	1,3	2,5
ячні продукти			-	0,072	-		
Молочна продукція	3,24	утримання 400 тис. корів, будівництво 3 цехи для в-ва сухого молока	0,24	1,5	0,7	2,2	4,6
РАЗОМ	4,84	Х	0,513	6,383	1,6	8,7	17,9

В цілому вже сьогодні ми спостерігаємо підтримку аграрних виробників з державного бюджету України за програмою КПКВК 1201450 «Забезпечення функціонування фонду розвитку підприємництва» [4]. Зокрема цією програмою передбачено 18,0 млрд. грн (412,4 млн.євро), які в тому числі будуть спрямовані на компенсацію відсоткових ставок за кредитами програми «Доступні кредити 5-7-9» (на кінець 2024 року частка сільського господарства від загальної кількості користувачів програми склала 45 %).

Проте найбільший інвестиційний пакет у розмірі 62 % від загальних капітальних інвестицій передбачається залучити на розвиток аграрної логістики, зберігання продукції, відновлення іригаційних систем та розвиток виробництва біометану (табл. 4).

Таблиця 4

Інвестиційний портфель Стратегії за напрямом «Зелена енергія та логістика»: планові інвестиції та очікувані результати [3]

Напрямок	Інвестиції, млрд.дол.	Будівництво/ модернізація
Аграрна логістика	2,9	будівництво 4 портових терміналів, 165 барж, 130 електровозів, оновлення 14,6 тис. вагонів
Зберігання продукції	3,8	будівництво 600 елеваторів, відновлення 77 з існуючих
Іригаційні системи	8,0	Будівництво та модернізація системи іригації на 2 млн.га
Біометан	20,0	Будівництво 2 тис. установок з виробництва біометану
РАЗОМ	34,7	х

В цьому напрямі основну інвестиційну увагу приділено виробництву біометану, зокрема інвестування у будівництво близько 2 тис. установок з виробництва біогазу середньою потужністю 5 млн.м³. Для цього можуть бути створені всі передумови, оскільки в Україні є відповідна сировинна база (солома пшениці та стебла кукурудзи, відходи тваринництва, відходи харчової промисловості). Цей напрям також ввійшов у інші стратегії розвитку України [5], в яких передбачається що обсяг використаних або перероблених відходів сільського господарства у 2030 році має становити не менше 60% загального обсягу та не менше 85% обсягу використаних або перероблених відходів харчової промисловості, які визначні як "bio-waste" Директивою ЄС 2008/98/ЄС «Про відходи та про скасування деяких директив». Досить потужним може бути інвестування у іригаційні системи, які мають забезпечити зрошення не менше ніж 2 тис.га. (інвестиційний пакет може стати досить ефективним з урахування зміни клімату, зокрема глобального потепління і, як наслідок, підвищення середньодобової температури влітку та зменшення кількості опадів). Стратегією також передбачено розвиток мережі аграрної логістики та модернізація елеваторних потужностей, що є досить важливим кроком у підвищення ефективності агробізнесу при зростанні обсягів виробництва продукції сільського господарства та продуктів їх переробки.

В цілому, Стратегія розвитку агропромислового комплексу передбачає потужний інвестиційний портфель у відродження та розвиток агробізнесу в Україні, розвиток поглибленої переробки окремої продукції, розвиток аграрної інфраструктури та забезпечення операційної діяльності ресурсами вітчизняного виробництва. Проте для описаної Стратегії має бути створений сприятливий інвестиційний клімат, передбачені податкові пільги та розроблені прозорі шляхи виходу такої продукції на міжнародні ринку. Тому для забезпечення таких заходів має ефективно працювати аграрна політика країна, а Стратегія розвитку агробізнесу імплементована у загальну стратегію розвитку України, зокрема Національну економічну стратегію на період до 2030 року, інші стратегії та програми.

Для цього Кабінетом Міністрів України вже прийнято розпорядження від 15 листопада 2024 р. № 1163-р «Про схвалення Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках», якою затверджено «Стратегія розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року» [5] (далі – Стратегія-2030).

Стратегія-2030 включає реалізацію 7 стратегічних цілей, які направлені на підготовку агробізнесу України до вступу в ЄС. Можна багато описувати складові цієї стратегії, аналізувати шляхи на напрями реалізації або проводити аналіз кожної стратегічної цілі, її завдання та очікувані результати, шляхи і способи розв'язання проблем. Враховуючи глибинність затвердженої стратегії проведемо ідентифікацію інвестиційних напрямів, які планується посилити у відповідних програмах розвитку.

Зокрема, стратегічна ціль №3 «Забезпечення стійкості сільськогосподарського сектору, підтримка справедливого доходу виробників та підвищення їх конкурентоспроможності» в межах завдання 2 «Забезпечення справедливого доходу фермерських господарств і стійкості сільськогосподарського сектору» за напрямом «Зниження ризику інвестицій або підвищення доступу до фінансування» Стратегії-2030 передбачає продовження програми кредитування «Доступні кредити 5-7-9 відсотків», розвиток іпотечного кредитування під ринок сільськогосподарських земель та часткове гарантування кредитів. Щодо останнього в Україні засновано Фонд часткового гарантування кредитів у сільському господарстві за сприяння Світового банку, Європейського Союзу та Агентства США з міжнародного розвитку. Цей Фонд спрямований на підтримку агровиробників площа сільськогосподарських угідь яких не перевищує 500 га. Тому такий крок може істотно підвищити ефективність системи земельно-іпотечного кредитування в сільському господарстві, яка досить якісно проаналізована вітчизняними науковцями [6]. Враховуючи завдання стратегічної ціль № 1 Стратегії-2030 «Формування державної політики розвитку сільського господарства та сільських територій (інституційна спроможність)» очікується, що до 2030 року частка господарств, які взяли участь у програмах державної аграрної підтримки та програмах міжнародної технічної допомоги становитимуть близько 50 % кожна, а з технічної допомоги ЄС в рамках міжнародних програм – близько 90% [5].

Інші стратегічні цілі та їх завдання поєднують в собі достатньо інвестиційно-інноваційних напрямів ведення агробізнесу. Зокрема окремим завдання щодо сприяння пом'якшенню наслідків змін клімату та адаптації до них передбачається просування державної підтримки з водопостачання для зрошення земель, проявляється інтерес у кліматично орієнтованому сільському господарстві, розглядаються як пріоритетні напрямки органічне виробництво, циркулярна біоекономіка, біоенергетика та заходи зі запобігання утворенню відходів.

Фактично в Стратегії-2030 знаходять своє відображення і інші елементи першочергово описаної Стратегії. Так, окремим завданням щодо запобігання втраті біорізноманіття, покращення екосистемних послуг і збереження середовищ існування та ландшафтів йдеться про спрощену реєстрацію насіння, урегулювання законодавства про генетично модифіковані організмами, поліпшення умов реєстрація та застосування добрив та засобів захисту рослин, що є одним з важливих шляхів реалізації складових напрямів інвестиційного пакету, наведеного в таблиці 1.

Варто також відмітити стратегічну ціль № 6 «Модернізація аграрного сектору: розвиток переробки, інновації, цифровізація та обмін знаннями» якою передбачено сприяння розвитку переробних підприємств в тому числі глибокій переробці, цифровізацію та створення ефективної системи поширення сільськогосподарських знань та інновацій за напрямами:

- покращення доступу до досліджень, інновацій, обміну знаннями та заохочення до їх використання та навчання;
- посилення інноваційної спроможності Національної академії аграрних наук;
- інтеграція досліджень, освіти та дорадництва [5].

Прогнозується, що в результаті до 2030 року частка капітальних інвестицій у нематеріальні активи у сільському, лісовому, рибному господарстві у загальному обсязі капітальних інвестицій відповідного виду економічної діяльності, а також частка капітальних інвестицій у нематеріальні активи у виробництві харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів у загальному обсязі капітальних інвестицій відповідного виду економічної діяльності становитимуть не менше 5% (не нижче середнього по економіці) кожна. Крім того обсяги переробленої сільськогосподарської сировини мають зрости з 20, 1 млн. т. до 38,8 млн. т. на рік.

Таким чином наведена Стратегія-2030 дозволяє суттєво підвищити ефективність заходів, які орієнтовані на забезпечення продовольчої безпеки в умовах військового стану [7] та створити маркери інвестиційного клімату в агропромисловому комплексі України, що будуть пріоритетними наступні 5 років.

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Дослідження продемонстрували, що Стратегії розвитку агропромислового комплексу може бути потужним стимулом у розвитку економіки України та агропромислового комплексу зокрема. Основні чотири групи інвестиційних напрямів спроможні забезпечити агробізнес основними видами ресурсів для виробництва сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки, поліпшити виробничу інфраструктуру, наростити експортний потенціал та синергічно поєднувати сільське господарство та енергетику. Крім того, напрями проаналізованої стратегії досить якісно поєднуються зі стратегічними цілями та завданнями Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року, яка направлена на розвиток агробізнесу та має забезпечити підготовку агропромислового комплексу до вступу в ЄС. Проте для її реалізації державні органи мають забезпечити відповідні заходи щодо поліпшення інвестиційного клімату та привабливості відповідних секторів економіки. Тому подальші дослідження будуть направлені на всебічний аналіз впливу зовнішніх і внутрішніх чинників на формування інвестиційного потенціалу підприємств агропромислового комплексу нашої країни, зокрема з урахуванням зазначених стратегій та оцінювання ефективності використання інвестиційного потенціалу підприємств агробізнесу України.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Мацибора Т. В. Інвестиційний потенціал аграрного сектору України: формування та розвиток. Економіка АПК. 2020. № 6. С. 49 – 58. <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202006049>
2. Капітальні інвестиції. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Стратегія розвитку агропромислового комплексу. URL: <https://minagro.gov.ua/investoram/prezentatsiia-stratehiia-rozvytku-ahropromyslovoho-kompleksu>
4. Державна підтримка аграріїв у 2025 році. URL: https://mcusercontent.com/24f9efec934ea49d2f2ad3141/files/ea0b0cf2-38ff-c247-9acd-83c4df3a6d51/1_Info_Brief_SP_ua.pdf
5. Стратегія розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2024-%D1%80#n12>
6. Балдинюк, В., & Балдинюк, В. (2024). Управління інвестиційним потенціалом підприємств АПК. Економіка та суспільство, (63). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-13>
7. Березюк, С., Гонтарук, Я., & Ясінська, Б. (2023). Забезпечення продовольчої безпеки держави в умовах воєнного стану. Економіка та суспільство, (47). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-44>
8. Кваша С.М., Діброва А.Д., Нів'євський О.В., Мартишев П.А. Аграрна політика: навчальний посібник / С.М. Кваша, А.Д. Діброва, О.В. Нів'євський, П.А.Мартишев. – Київ: НУБІП України, 2022. – 316 с

REFERENCES:

1. Matsybora T. V. (2020) Investytsiyni potentsial ahrarnoho sektoru Ukrainy: formuvannia ta rozvytok. Ekonomika APK. № 6. S. 49 – 58. <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202006049>
2. Kapitalni investytsii. Ofitsiyni sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Stratehiia rozvytku ahropromyslovoho kompleksu. <https://minagro.gov.ua/investoram/prezentatsiia-stratehiia-rozvytku-ahropromyslovoho-kompleksu>

-
4. Derzhavna pidtrymka ahrariiv u 2025 rotsi. https://mcusercontent.com/24f9efec934ea49d2f2ad3141/files/ea0b0cf2-38ff-c247-9acd-83c4df3a6d51/1_Info_Brief_SP_ua.pdf
 5. Stratehiia rozvytku silskoho hospodarstva ta silskykh terytorii v Ukraini na period do 2030 roku. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1163-2024-%D1%80#n12>
 6. Baldyniuk, V., & Baldyniuk, V. (2024). Upravlinnia investytsiynym potentsialom pidprijemstv APK. Ekonomika ta suspilstvo, (63). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-13>
 7. Bereziuk, S., Hontaruk, Ya., & Yasinska, B. (2023). Zabezpechennia prodovolchoi bezpeky derzhavy v umovakh voiennoho stanu. Ekonomika ta suspilstvo, (47). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-44>
 8. Kvasha S.M., Dibrova A.D., Nivievskiy O.V., Martyshev P.A. Ahrarna polityka: navchalnyi posibnyk / S.M. Kvasha, A.D. Dibrova, O.V. Nivievskiy, P.A. Martyshev. – Kyiv: NUBIP Ukrainy, 2022. – 316 s

IDENTIFICATION OF THE INVESTMENT PORTFOLIO OF STRATEGIES FOR THE DEVELOPMENT OF THE AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX IN UKRAINE

HAPONIUK Ruslan

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

The Strategy for the Development of the Agro-Industrial Complex, which was officially promulgated by the Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine in 2023, is considered. The main investment portfolios for the development of the agro-industrial complex of Ukraine, which are aimed at increasing the production of agricultural products and processed products, are analyzed. The strategy takes into account the fact that the world needs to address global food security issues, there will be an increase in demand for food, an increase in the technological component and labor productivity due to automation and digitalization of agro-industrial processes, and adverse climatic conditions and climate change may complicate agricultural production. It is established that the main investment areas are investments in machinery and resources for agricultural production, investments in increasing agricultural production itself, investments in deep processing, logistics, and green energy. The investment portfolio proposed in the strategy envisages investments of USD 56.61 billion for the development of these strategic segments of the economy. In addition, the author further analyzed certain strategic goals and objectives of The Strategy for the Development of Agriculture and Rural Areas in Ukraine until 2030 and established the relationship between these strategies. The author draws attention to the implementation of such strategic goals as «Ensuring the sustainability of the agricultural sector, supporting fair income of producers and increasing their competitiveness» and «Modernization of the agricultural sector: development of processing, innovation, digitalization and knowledge exchange» of the Strategy-2030.

Keywords: strategy, investments, investment portfolio, agribusiness, finished products, deep processing, equipment and resources